

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.III.30.293/2022/11.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Bajnok István előadó bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes: felperes1

A felperes képviselője: dr. Horváth Tamás Lajos ügyvéd cím1

Az I. rendű alperes:

Az I. rendű alperes: alperes1

A II. rendű alperes:

A II. rendű alperes: alperes2

Az I. rendű alperes k
ügyvéd cím2

Az I. rendű alperes képviselője: dr. Lantos Áhím Bálint

A II. rendű alperes képviselője:

Csuka Ügyvédi Iroda

cím3 ügyintéző dr. Csuka

Zoltán Pál ügyvéd)

A per tárgya: szerződés megállapítása

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Kaposvári Törvényszék 2.Gf.21.265/2021/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fonyódi Járásbíróság 27.G.20.053/2021/15/II.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárási költségét 567.700 (ötszázhatvanhétezer-hétszáz) forintban, az I. rendű és a II. rendű alperesét pedig személyenként 113.500 (száztizenháromezer-ötszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. rendű alperes 2007. június 19-én devizaalapú kölcsönszerződést kötött a felperes jogelődjével, a : Zrt.-vel (a továbbiakban: felperes), amelyben a hitelező gépjármű finanszírozására 4.310.000 Ft kölcsön folyósítását vállalta. Tartalmazta a szerződés a törlesztőrészek összegét (52.322 Ft), a futamidőt (120 hónap), a mértékadó devizanemet (CHF), a THM mértékét (9,06%), a visszafizetendő tartozás összegét (6.278.640 Ft).

[2] A szerződés részét képezte a hitelező HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzata, amelynek V.6. pontja tartalmazta, hogy amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt mértékadó devizanem nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés devizaalapú szerződés, amely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke euró esetében a mindenkori intervenciós sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az euró keresztárfolyamának változása.

[3] Az üzletszabályzat I.7. pontja a havi fix konstrukció, az I.15. pont a törlesztőrészlet, az I.17. pont a mértékadó devizanem, az I.22. pont az árfolyam, az I.23. pont a rendkívüli árfolyamesemény, az I.24. pont a mértékadó árfolyam, az I.25.b. pont a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) fogalmát tartalmazta.

[4] A felek a kölcsönszerződéssel egyidejűleg vételi jogot alapítottak a hitelező javára a finanszírozott gépjárműre.

[5] 2007. július 2. napján a II. rendű alperes kötelezettséget vállalt készfizető kezesként az I. rendű alperes által megkötött kölcsönszerződés szerződésszegése miatti felmondás esetére arra, hogy amennyiben a kölcsönbe vevő I. rendű alperes a fizetési kötelezettségének az esedékességkor nem vagy nem teljes mértékben tesz eleget, úgy II. rendű alperes fog helyette a jogosultnak teljesíteni anélkül, hogy a kölcsönbe vevő és a hitelező közötti jogviszonyt vizsgálná.

[6] Az I. rendű alperes a szerződésben foglaltak szerint nem teljesített, több havi törlesztőrészlet tartozása volt. Az alpereseknek felszólítások ellenére a szerződés szerinti fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezért a felperes 2015. március 25. napjára a kölcsönszerződést felmondta. A felmondásig esedékessé vált tartozást a felperes 459.289 Ft-ban jelölte meg. Az alperesek a felmondást követően sem teljesítették fennálló tartozásukat.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[7] A felperes keresetében 4.542.291 Ft tőke, 10.047 Ft lejárt késedelmi kamat, valamint 4.157.898 Ft után 2019. október 1-től járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket egyetemlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 523. § (1) bekezdése és 274. § (2) bekezdése alapján.

[8] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Állították, hogy a peres felek között nem jött létre kölcsönszerződés, amennyiben pedig a szerződés mégis létrejött, úgy annak érvénytelenségére hivatkoztak az induló ügyleti kamat százalékos mértéke feltüntetésének elmaradása, valamint az árfolyamrészre, a mértékadó devizanemre és az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötések tisztességtelensége miatt. Vítatták a kereset összecszerűségét is.

Az első- és a másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában idézte a régi Ptk. 205. § (1) bekezdése, 209. § (1) és (2) bekezdését és 209/A § (1) bekezdését, továbbá a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 210. § (2) bekezdését. Megállapította, hogy a felek között deviza alapú kölcsönszerződés jött létre, a felperesi jogelőd a szállítónak a kölcsön összegét megfizette, míg I. rendű alperes az általa kiválasztott gépjármű tulajdonosa lett, azaz a felek közötti szerződés egybehangzó akaratnyilvánítás alapján létrejött.

[10] Az alperesek által állított érvénytelenségi okokat vizsgálva arra a megállapításra jutott, hogy a szerződésben megjelölt svájci frank devizanemként történő kikötése önmagában nem tisztességtelen, az megfelel a felek közötti szerződés általános szerződési feltételeinek. A régi Hpt. 210. § (2) bekezdése alapján úgy foglalt állást, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés egyedi rendelkezései egyértelműen meghatározzák azt, hogy az I. rendű alperesnek havi fix konstrukciós szerződés szerint milyen fizetési kötelezettsége áll fenn havonta. Ezért a kamat egyértelműen kiszámítható volt az alperesek számára, hiszen a devizakölcsön pénzhasznaleti díja a kamat volt, az induló kamatmérték százalékos feltüntetésének hiánya tehát nem vezetett a perbeli szerződés érvénytelenségéhez.

[11] Az alperesek hivatkozása alapján az elsőfokú bíróság az árfolyamrésre és az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötéseket is vizsgálta, és arra következtetésre jutott, hogy azok tisztességtelenek. Emiatt – megállapítása szerint – a teljes szerződés érvénytelen, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[12] A peres felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[13] Határozatának indokolása szerint helyesen jutott arra a meggyőződésre az elsőfokú bíróság, hogy az árfolyamrés alkalmazása nem fogyasztói szerződésben is tisztességtelen szerződési kikötés. A 2/2014. PJE határozat 3. pontjában, valamint a 2014. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban DH1) 3. § (1) bekezdésében foglalt megállapítás a másodfokú bíróság álláspontja szerint az olyan nem fogyasztói szerződésekre, mint a perbeli, is igaz. A régi Ptk. 205/A § (1) bekezdése szerinti általános szerződési feltételként a szerződés részévé vált ezen kikötés a pénzügyi intézménnyel szerződő nem fogyasztó fél számára is egyoldalú és indokolatlan hátrányt jelent, a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megsértésével.

[14] A nem fogyasztói szerződés esetén – mint a perbeli –, a tisztességtelen szerződési feltétel alkalmazása megtámadási okot eredményez, a fokozottabb védelmet jelentő semmisség jogintézményét a régi Ptk. 209/A § (2) bekezdése a fogyasztói szerződések esetére biztosítja. Az árfolyamrés mint tisztességtelen szerződési feltétel alkalmazása a perbeli nem fogyasztói szerződés esetén is megállapítható, amelyre a megtámadási határidő eltelte után az alperesek kifogásként hivatkozhattak [rég Ptk. 236. (3) bekezdés].

[15] Az elsőfokú bíróság a teljes szerződés érvénytelenségét állapította meg, holott az árfolyamrés alkalmazására vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelensége csak a perbeli

szerződés részét képező üzletszabályzat I.18 és I.19.b. pontjának érvénytelenségét eredményezi a régi Ptk. 239. § (1) bekezdése alapján.

[16] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor nemcsak az árfolyamrés, hanem az árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelensége miatt is alkalmazta ezt a jogkövetkezményt, ezért a fellebbezés alapján a másodfokú bíróság a szerződés árfolyamkockázatról szóló tájékoztatását is vizsgálta.

[17] Rögzítette, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) és annak alapján az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) által folytatott ítélkezési gyakorlat alapján az általános szerződési feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha az nem világos vagy nem érthető. A szerződési kikötés átláthatóságát pedig az azt alkalmazó, a fogyasztóval szerződő gazdálkodó szervezetnek kell biztosítania, mégpedig a szerződési feltétel értelmezéséhez szükséges, megfelelő tájékoztatás révén, hogy a fogyasztók tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak (EUB: C-26/13., C-51/17., 2/2014. PJE határozat).

[18] A másodfokú bíróság megítélése szerint a szerződési feltétel átláthatóságának követelményét kiterjesztően kell értelmezni. Nem elég az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltétel, kikötés alaki, nyelvtani értelmezése, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie valamennyi szerződési kikötésnek a fogyasztó számára. Az szükséges, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudni egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségekre gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is (EUB C-186/16.). Nem minősül megfelelő tájékoztatásnak az, ha az árfolyamkockázat viselése csak kikövetkeztethető a szerződés egyes rendelkezéseiből, vagy az különböző okiratokban, üzletszabályzatban szereplő rendelkezések együttes értelmezése alapján lehetséges.

[19] Rámutatott a másodfokú bíróság arra, hogy az elsőfokú bíróság az egyedi szerződést és az üzletszabályzatot összevetve állapította meg, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató nem felel meg az EUB továbbá a Kúria által kialakított ítélkezési gyakorlatban rögzített feltételeknek. Kiemelte, hogy önmagában az, hogy maga a fogyasztó nem járt el kellő körültekintéssel a szerződéses konstrukció kiválasztásakor, nem zárja ki, hogy a fogyasztó arra hivatkozzon, hogy a pénzintézet nem megfelelően tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének.

[20] Annak megítélésekor, hogy a fogyasztó kellő körültekintéssel járt-e el, figyelemmel kell lenni arra, hogy a szerződés az átlagos fogyasztó számára esetleg félreérthető, homályos, bonyolult megfogalmazással rendelkezik-e. Egyetértett azzal az elsőfokú bírósági állásponttal, hogy a perbeli kölcsönszerződés egyedi és üzletszabályzati rendelkezései alapján együttesen értelmezve sem volt elvárható az átlagosan figyelmes, tájékozott és észszerűen gondolkodó fogyasztót feltételezve sem annak felismerése, hogy az árfolyamváltozás bekövetkezésének lehetősége valós, a futamidő alatt is bekövetkezhetsen, a fizetési kötelezettségeire milyen jelentős hatása lehet, különösen pedig az, hogy a kockázatnak nincs felső határa. Egyetért a másodfokú bíróság azzal is, hogy a felperes nem tudta igazolni az

árfolyamkockázat lényegére, annak gazdasági következményeire vonatkozó megfelelő többlettájékoztatás teljesítését az I. rendű alperes felé. Miután az árfolyamkockázat valós tartalmáról a felperes az alperesek számára világos és érthető tájékoztatást nem adott, ezért a szerződés árfolyamkockázatának teljes mértékben az I. rendű alperesre terhelő kikötése a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen, ami a régi Ptk. 239. § (2) bekezdése szerint a teljes szerződés érvénytelenségét vonja maga után. A fenti indokok alapján a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás elégtelensége miatt helyesen állapította meg azt, hogy a teljes deviza alapú kölcsönszerződés érvénytelen. A felperes pedig az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását is magában foglaló kereseti kérelmet nem terjesztett elő.

[21] Az alperes csatlakozó fellebbezése kapcsán rögzítette, hogy a szerződés érvénytelenségének megállapítására figyelemmel jelen perben a kamat számítási módjának, összegének nincs relevanciája, ezért azt helyesen nem vizsgálta az elsőfokú bíróság. A kereseti kérelem elutasításához az vezetett, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás nem volt megfelelő, ezért nincs a perben relevanciája annak sem, hogy konkrét esetben az üzletszabályzat I.15. pontjához képest CASCO díjat tartalmazott-e a havi törlesztőrészlet.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperesek kereset szerint marasztalását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet sérti a régi Ptk. 205. § (2) és (3) bekezdését, 209. § (1) és (2) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. §-át és 346. § (5) bekezdését.

[23] Hangsúlyozta, hogy a jelen perben lényeges jelentősége van annak, hogy a perbeli szerződést megkötő I. rendű alperes nem fogyasztó, így a perbeli szerződés sem minősül fogyasztói szerződésnek, amit egyébként a jogerős ítélet is megállapított. A jogerős ítélet azonban kifejezetten olyan jogszabályokra, illetve az EUB olyan eseti döntéseire hivatkozott, amelyeket csak a fogyasztókkal kötött szerződésekre kell alkalmazni.

[24] A következetes bírói gyakorlat szerint ugyanakkor lényeges különbség van a fogyasztói és nem fogyasztói szerződések esetében az árfolyamkockázati tájékoztatás körében vizsgálandó körülményeket illetően. Kiemelte, hogy a fogyasztói szerződésnek nem minősülő hitelügyletek esetén nemcsak a szerződés általános feltételeit meghatározó pénzügyi intézmény, hanem az adós is a gazdasági-üzleti élet professzionális résztvevője, akivel szemben fokozott elvárás a szerződés feltételeinek szerződéskötést megelőző gondos áttanulmányozása.

[25] Mivel az I. r. alperes gazdálkodó szervezet, így nyilvánvalóan elvárható volt tőle a szerződés tartalmának pontos megismerése, az abból fakadó előnyök és hátrányok megfelelő mérlegelése, az ennek elmulasztásából eredő következmények pedig a felperesre nem háríthatók át. A perbeli szerződés esetén az egyedi szerződésben rögzített, az elszámolás alapját képező devizanem megjelölése felismerhetővé tette a szerződés deviza alapúságát. Az

egyedi szerződés és az üzletszabályzat rendelkezései alapján pedig a szerződés részletes és egyértelmű tájékoztatást adott az árfolyamváltozásról, az abból eredő alpereseket terhelő fizetési kötelezettségről, továbbá arról is, hogy az árfolyamváltozás korlátozás nélkül az adósokat terheli.

[26] Az eljáró bíróságok a régi Ptk. 209. § (2) bekezdésébe ütköző módon nem vizsgálták a szerződéskötéskor fennálló körülményeket, amelyek a szerződés megkötésére vezettek, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel való kapcsolatát. Helyesen figyelembe kellett volna venniük, hogy a felperes a szerződés aláírását megelőzően, illetve a szerződés aláírásakor az alperesek rendelkezésére bocsátotta a kölcsönszerződéssel együtt az üzletszabályzatot is, így lehetővé tette azt, hogy az abban foglaltakat megismerhessék. Szintén értékelni kellett volna álláspontja szerint a szerződéskötést megelőzően benyújtott finanszírozási kérelem és tájékoztató ajánlat tartalmát is, melyeken feltüntetésre került, hogy deviza alapú hitelezés történik, a mértékadó devizanem: svájci frank, és szerepelt bennük a „Havi Fix” deviza konstrukció és a mértékadó árfolyam is.

[27] Az üzletszabályzat V. 6. pontja alapján az I. rendű alperes döntést hozott arról, hogy vállalja a mértékadó devizanem és a forint közti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. A kölcsönszerződés világosan rögzítette, hogy a mértékadó devizanem CHF, míg a kölcsönszerződés részét képező üzletszabályzat I.7., I.17., I.22., I.23., I.24 és I.25. pontjai rögzítik a fix deviza konstrukció, a mértékadó devizanem, az árfolyam, a mértékadó árfolyam és az árfolyamváltozás fogalmát. A V.6. pont és a XI. fejezet pedig érthetően és egyértelműen tartalmazza a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének tartalmát.

[28] Állította, hogy a fogyasztónak nem minősülő alperesek részére a felperes által a devizakockázat körében nyújtott tájékoztatás megfelelően világos és érthető volt, az ezen kockázatot rájuk terhelő feltételek a régi Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdése szerinti tisztességtelensége ebből következően nem állapítható meg. Téves a jogerős ítélet azon megállapítása, hogy a felperes az árfolyamkockázatot nem tárta fel, illetve hogy a megjelölt üzletszabályzati kikötések nem egyértelműek és ezért a gazdálkodó szervezet adós számára megfelelő tájékoztatást nem nyújtanak.

[29] Az I. és II. rendű alperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

[30] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az alábbiak szerint jogszabálysértőnek találta.

[31] A felülvizsgálati eljárás tárgyát az árfolyamkockázat viselését kizárólag az I. rendű alperesre telepítő általános szerződési feltételek tisztességtelenségének a vizsgálata képezte. A felperes felülvizsgálati kérelmében megalapozottan hivatkozott az árfolyamkockázat mibenlétével és összefüggéseivel kapcsolatban az I. rendű alperes részére a felperes jogelődje

részéről világos és érthető tartalommal adott tájékoztatásra, és ebből következően a perbeli szerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó általános szerződési feltétele tisztességtelenségének és a szerződés ezen okból felmerülő érvénytelenségének a hiányára.

[32] Ezzel kapcsolatban a Kúria rögzíti, hogy a perben, így a felülvizsgálati eljárásban sem volt vitás az, hogy a perbeli szerződés nem minősül fogyasztói szerződésnek. Ennek a tényét az eljáró bíróságok is egyezően rögzítették.

[33] Mindezek következtében a perbeli kölcsönjogviszonyban a fogyasztói jelleg hiányában sem a fogyasztói irányelv rendelkezései, sem pedig az EUB ezen irányelv alkalmazása során kialakult, fogyasztókkal kapcsolatos bírói gyakorlata nem voltak irányadók. A jogerős ítéletben foglaltakkal ellentétben a szerződési feltétellel szemben a fogyasztókkal szerződő fél esetén támasztott átláthatósági követelményt nem lehet a nem fogyasztókra kiterjesztően értelmezni, ezért az ott kidolgozott jogelveket a nem fogyasztói szerződések esetében nem lehet alkalmazni.

[34] A fentiekből következően tévesen járt el a másodfokú bíróság, amikor a konkrét esetben az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos általános szerződési feltétel tisztességtelenségének a vizsgálata és megítélése körében azt vizsgálta, hogy az az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára világos és érthető volt-e. A téves szempontrendszer alkalmazása miatt pedig a másodfokú bíróság téves jogi következtetésre is jutott.

[35] A felperes helytálló felülvizsgálati érvelése szerint nyilvánvalóan más az elvárhatóság szintje ebben a körben az átlagos fogyasztó és a fogyasztónak nem minősülő I. rendű alperes esetén, hiszen az utóbbi – a felpereshez hasonlóan – szintén gazdasági társaság, alapításának törvényi céljából is következően a gazdasági és üzleti élet professzionális résztvevője, szereplője. Vele szemben – eltérően a fogyasztótól – a régi Ptk. 205. § (3) bekezdése alapján is kifejezetten elvárás az adott szerződés tartalmának pontos megismerése, az abból fakadó előnyök, hátrányok megfelelő mérlegelése, így az is, hogy amennyiben esetlegesen valamely általános szerződési feltétel számára nem világos, akkor erről a feltétel kidolgozójától megfelelő felvilágosítást kérjen. Helyesen hivatkozott arra is a felperes, hogy a vele szerződő, fogyasztónak nem minősülő I. rendű alperesnek az ebben a körben megnyilvánuló esetleges mulasztása, gondatlan eljárása nem eshet a felperes terhére.

[36] A fentiek előrebocsátása után a Kúria hangsúlyozza, hogy a deviza alapú kölcsönszerződések jellemzője – többek között – az volt, hogy e szerződéseknél az adós az adott időszakban irányadó, a forintkölcsönökénél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, ugyanakkor az árfolyamváltozás hatásait ő viseli. Egyetértett a Kúria a felperes azon érvelésével, hogy a perbeli szerződés esetén az egyedi szerződésben is rögzített, az elszámolás alapját képező CHF devizanem megjelölése is felismerhetővé tette, hogy a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés. Emellett a perbeli kölcsönszerződés aláírását megelőző napon az I. rendű alperes által szintén aláírt finanszírozási kérelem is rögzítette, hogy az I. rendű alperes deviza alapú gépjárműhitelt igényelt havi fix konstrukcióval, és a kérelemben meg van jelölve, hogy a mértékadó devizanem svájci frank, továbbá az irányadó árfolyam is. Ezt meghaladóan ezen okirat külön is tartalmazza azt a figyelmeztetést, hogy a THM mértéke nem tükrözi a hitel árfolyam-, valamint kamatkockázatát. Mindezeket is

figyelembe véve, a szerződést kötő és fogyasztónak nem minősülő I. rendű alperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy deviza alapú finanszírozást vesz igénybe, amellyel kapcsolatban egyértelműen felmerül az őt terhelő árfolyamkockázat is, különös tekintettel arra is, hogy a szerződéskötés idején már ezek a szerződési konstrukciók a gazdasági életben széles körben alkalmazásra kerültek, közismertek voltak.

[37] Az egyedi szerződés és az üzletszabályzat rendelkezései alapján – mindezekre tekintettel – a Kúria megítélése szerint az állapítható meg, hogy a szerződés részletes és világos, következőképpen érthető tájékoztatást adott az árfolyamkockázatról, az abból eredő többletfizetési kötelezettségről, és arról is, hogy azt korlátozás nélkül az I. rendű alperes viseli. A fogyasztónak nem minősülő I. rendű alperes számára mindez világos és érthető kellett, hogy legyen, ennek ellenkezőjére az I. rendű alperes a perben megalapozatlanul hivatkozott.

[38] A korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozó általános szerződési feltételek ezáltal teljesítették a világos és érthető megfogalmazás, az átláthatóság követelményét, tekintettel a fogyasztónak nem minősülő I. rendű alperest érintően érvényesülő, az átlagos fogyasztótól eltérő mércére is. Ebből következően nem volt megállapítható a főszoolgáltatást megállapító szerződéses kikötés tisztességtelensége, és ez okból a perbeli kölcsönszerződés érvénytelensége [régi Ptk. 209. §]. Emiatt ezért a kereset elutasítására sem kerülhet sor.

[39] A jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemmel nem érintett azon megállapítása pedig, hogy a perbeli szerződésnek az árfolyamrész alkalmazására vonatkozó feltétele tisztességtelen, a jogerős ítéletben is kifejtettek szerint (figyelemmel a 2/2014. PJE határozat 3. pontjában foglaltakra is), nem eredményezi a perbeli szerződés teljes érvénytelenségét, annak a részleges érvénytelenségre tekintettel a kereset összegére lehet kihatása.

[40] A perben eljáró másodfokú bíróság azonban eltérő álláspontja miatt nem vizsgálta és nem is foglalt állást a kereset összegéről, és ezzel kapcsolatban az alperesek védekezésének további elemeiről.

[41] Mindezekre tekintettel a Kúria a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[42] A megismételt eljárásban a másodfokú bíróságnak meg kell vizsgálnia és érdemben el kell bírálnia az alpereseknek a kereset összegszerűségével felhozott további hivatkozásait is. Csak ezt követően kerülhet abba a helyzetbe, hogy érdemben megalapozott döntést hozzon a keresetről.

[43] A Kúria a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére tekintettel a Pp. 424. § (4) bekezdése szerint csak megállapította a felperes és az alperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült – a felperes esetében a felszámított ügyvédi munkadíjból és a lerótt felülvizsgálati eljárási illetékből álló, míg az alperesek esetében a felszámított ügyvédi munkadíjból álló – költségeit. A peres felek jogi képviselőivel felmerült költségek összegét a Kúria – a felszámítottakkal egyezően – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló

32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg. Azok viseléséről majd a megismételt eljárásban kell döntenie a másodfokú bíróságnak.

[44] A végzés ellen a felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[45] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[46] 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 209. § (1) bekezdés, 209/A. §.

A döntés elvi tartalma

[47] A fogyasztói szerződésnek nem minősülő deviza alapú kölcsönszerződésben szereplő, az árfolyamkockázatot telepítő általános szerződési feltétel tisztességtelenségének megítélése során nem az átlagos fogyasztóra irányadó mércét kell alapul venni.

Budapest, 2023. június 27.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: